

Per Gustav Dalhielm är död

I april 2003 avled botanikern Per Gustav Dalhielm i By efter en längre tids sjukdom. För alla oss som varit aktiva i DABS ett tag var detta ett mycket smärtsamt besked. Ända sedan han vid pensionen från SJ 1983 återvände till sitt vackra barndomshem i Västanhede har Per Gustav varit en outtröttlig utforskare av floran och vegetationen i sin hemsocken.

Redan under sin tid som trafikområdeschef i Hallsberg skrev han in sig i de botaniska rullorna genom att publicera digra artförteckningar över floran i Hallsberg i Svensk Botanisk Tidskrift. År 1989 kom det första utkastet till en flora över hemsöcken, då han i SBT publicerade den digra genomgången *Kärlväxter i By socken*. Sex år senare såg Dalhielms Magnum Opus: *Floran i By socken* dagens ljus, utgiven genom Avesta kommuns framsynta försorg och recenserad i Trollius nr 19. Av de 184 taxa som socknens flora utökats med sedan Dalarnes Flora skrevs 1949, har mer än hälften uppdagats av Per Gustav själv. I allt detta kom han att personifiera den för Dalarna så typiske sockenbotanisten. Många av hembygdens rariteter har han utförligt beskrivit i *Hotade och sällsynta växter i Dalarna*, där inte mindre än 13 artiklar bär P.G.'s signatur.

Till Per Gustavs bästa jaktmarker hörde den fina ängsbacken vid By kyrka, som han med stor energi försvarade mot oförståndiga ingrepp och till sist fick Avesta kommun att avsätta som naturreservat. Han vistades också gärna ute på de sommatorrlagda sjöbottnarna i Österviken och längs älven, där hans speciella favoritvegetation vissa år blommade – ävjebroddsfloran. Gammal järnvägare som han var saknade P.G. bil, men gjorde gärna strövtåg längs banvallarna, där han särskilt bevakade förekomsten av parkmåran i Tyskbo, Dalarnas enda.

Vad som idag får oss att finna världen särskilt tom och ödlig är inte blott den oersättliga förlusten av en skicklig botanist och kollega, utan lika mycket alla goda minnen av människan Per Gustav. Hans lågmälda varma generositet i kombination med hans stora kunnande gjorde de botaniska strövtågen vid hans sida till rika upplevelser för oss yngre och vetgiriga botanister. De av oss som förunnats ynnesten att bli guidade genom den botaniska museitradgård som var hans egen tomt glömmer aldrig hans engagemang och förundran inför varje märkvärdighet som stack upp i rabatterna, på gräsmattan eller intill trappstenen. Där kunde man snubbla över både jättestarr, berberissnyltrot och några år till och med bymålla på hans omsorgsfullt anlagda lilla ruderatmark. I särskilt avklarnat ljus skimrar minnet av de gånger som rundturen avslutades med kaffe och bullar med paret Dalhielm i den humlesurrande syrénbersån. Ofta trängdes kakfaten med petriskålar med odlingar av alla tre arterna slamkrypor, över vilka P.G. docerade mellan tuggorna.

Att Per Gustav de sista åren mycket bekymrade sig över den genom hans ofärdighet åsidosatta trädgården var inte att ta miste på. Vad för rariteter som än må ha försvunnit därifrån är det dock rena obetydligheter jämfört med att Per Gustav inte längre är där och pysslar om dem.

Tomas Ljung